

Terapija uz pomoć životinja u školi

Brošura

Pripremljeni u okviru europskog Erasmus+ projekta “Čarobni san: Terapija uz pomoć životinja za učenike s teškoćama u razvoju”

Objavljeno 2019.

“Ovaj projekt je financiran uz potporu Europske komisije. Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje se u njoj nalaze.”

Sadržaj

1. Pripreme za nastavne sate
2. READ program
3. Socijalne priče sa životinjama

Nastavna priprema 1

Razred / Grupa:	1.razred
Učitelj:	Beatrix Nagyné Barta
Predmet:	Engleski jezik: životinje, prostorije u kući, prijedlozi (u, na)
Ključni ciljevi:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Socijalni benefiti (timski rad, suradnja, samopoštovanje) 2. Psihološki benefiti – motivacija, empatija 3. Razvijanje vještina engleskog jezika – govor i slušanje 4. Engleska gramatika – korištenje prijedloga 5. Znanost(usvojena znanja iz biologije) 6. Senzorička iskustva 7. Tjelesni benefiti – poboljšanje motoričkih iskustava
Datum:	Svibanj, 2018.

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Cilj	Evalucija, uvjeti, komentari
10 min	<p>Uvod: Učenici se međusobno pozdravljaju. Odgovaraju na opća pitanja(vrijeme, osjećaji....)</p> <p>Igra riječi: Učenici staju u krug. Učeniku kojem učitelj štapićem dodirne glavu, ima za zadatak imenovati životinju.</p>	<p>1</p> <p>3</p>	<p>Potaknuti učenike da odgovore na pitanja i govore engleski.</p>
5 min	<p>Predstavljanje hrčka: Stavili smo hrčka u veliku praznu kutiju. To će biti njegova kuća Podsjećamo učenike kako se približiti hrčku. Učenici mogu dotaknuti hrčka prstima.</p> <p>Opisujemo fizički izgled hrčka: Npr. Ima četiri noge...itd.</p> <p>Razgovaramo o hrčku: Što on može učiniti? Kakvu hranu voli? – Učenici gledaju različite slike i trebaju izabrati onu ispravnu. Npr. On može trčati ili voli jesti jabuke. Učenici mogu hraniti hrčka povrćem.</p>	<p>2</p> <p>3</p> <p>5</p> <p>6</p>	<p>Stavili smo hrčka u kutiju I pratimo kako se učenici odnose prema njemu.</p> <p>Koristimo rolnu od papira kako bi smo pomogli hrčku da uđe u kutiju.</p> <p>Vodimo brigu o hrčku.</p> <p>Provjera znanja engleskog jezika</p> <p>Ohrabrivanje učenika pri izgradnji kuće za hrčka.</p>

10 min	<p>Igra riječi: idemo, idemo... - Imenovanje soba u kući, kao i dijelove namještaja koristeći se slikama. Na stolovima se nalaze slike, učenici kruže oko njih i pjevaju pjesmu. Kada je pjesma gotova, učenici se zaustave i pogledaju sliku koja se nalazi ispred njih na stolu i kažu što se nalazi na slici.</p> <p>Razvrstavanje slika: Učenici imaju za zadatak dijelove namještaja staviti u odgovarajuću sobu. Npr. Hladnjak- u kuhinju.</p>	3 6	Provjera i ispravak engleskih riječi.
10 min	<p>Izrada kuće za hrčka: Izvadimo hrčka iz kutije i lijepimo slike unutar kutije.</p>	1 2 3 4 7	<p>Pomaganje studentima u radu i poticanje suradnje.</p> <p>Briga o hrčku.</p>
5 min	<p>Praćenje hrčka: Vratili smo hrčka u njegovu kuću i pratili njegovo kretanje. Imenovali smo prostorije kroz koje se kretao. Npr. Ovo je kuhinja... itd.</p>	2 3 4 6	<p>Provjera i ispravljanje struktura engleskog jezika i prijedloga.</p> <p>Briga o hrčku.</p>
5 min	<p>Nastavak: Uredili smo kuću s vanjske strane. Nakon toga, učenici su crtali kako su se osjećali tijekom sata i pozdravili se sa hrčkom.</p>	1 2 3 7	Učenici crtaju kako su se osjećali tijekom sata.

Nastavna priprema 2

Razred / Grupa:	2 razred
Učitelj:	Beatrix Nagyné Barta
Predmet:	Slobodne aktivnosti: Kreativnost (izrada lutaka za prste)
Cilj:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Psihološki benefiti – motivacija, empatija 2. Vježbe engleskog jezika – vještine govorenja i slušanja 3. Senzorička iskustva 4. Tjelesni benefiti – poboljšanje fine motorike 5. Smanjenje stresa 6. Poboljšanje koncentracije i smirenosti
Datum:	Studeni, 2018.

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Cilj	Evaluacija, uvjeti, komentari
5 min	<p>Uvod: Slušanje rime</p> <p>Učenici su slušali učitelja koji im je govorio i pokazivao pantomimom englesku pjesmu o dvije male ptice. Nakon toga su razgovarali što bi mogli napraviti i koje materijale koristiti. Njihov zadatak je izraditi lutke za prste (ptice).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 2 3 	Učenici uzimaju olovku, škare i ljepilo.
5 min	<p>Motivacija: Predstavljanje papagaja</p> <p>Učiteljica u razred unosi kavez s papagajem i pokazuje ga učenicima. Podsjeća ih kako se trebaju ponašati prema papagaju. Učenici se približavaju kavezu sa papagajem i stoje oko njega. Papagaj će slušati učenike dok rade..</p> <p>Opis fizičkog izgleda papagaja: (npr. boja, dijelovi tijela itd.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 3 5 6 	<p>Brinemo se o papagaju. Govorimo tiho i ne vičemo.</p> <p>Poticanje učenika da izrade svoje male ptice za prste.</p>
25 min	<p>Samostalno izrađivanje lutki za prste</p> <p>Pored kaveza se nalaze papirne ptice i studenti si uzimaju po jednu. Nakon toga odlaze za stol i počinju izrađivati. Izrezuju i boje lutke, te ih lijepe ljepilom. Ako su završili s</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1 3 4 5 6 	Pomaganje učenicima kod izrade lutke (npr. pri rezanju)

	izradom lutke, mogu ponovno otići do papagaja i izabrati novu papirnu pticu.		
5 min	Recitiranje pjesme papagaju Učenici stoje oko kaveza i zajedno recitiraju pjesmu papagaju. Oni prate pjesmu pokretima lutaka za prste.	1 2 5 6	Pomaganje učenicima pri recitiranju. Brinemo se o papagaju. (razina buke, udaljenost ...)
5 min	Nastavak (Evaluacija) Izbor različitih vrsta emocija. Učenici opisuju kako se papagaj osjećao tijekom sata. Biraju između "sretnog" i "tužnog" lica, nakon toga učenici govore kako su se osjećali, jesu li bili sretni ili tužni. Pozdravljaju se sa papagajem.	1 5 6	Pratimo emocije svakog učenika.

Nastavna priprema 3

Razred/Grupa:	2. razred /Dob: 7-8
Učitelj:	Boglárka Borsos
Predmet/ Područje:	Razvoj osjetila
Ključni ciljevi:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Matematičko razmišljanje 2. Vještine računanja 3. Prostorna orijentacija 4. usvajanje prijedloga 5. Auditivna percepcija 6. Usmeno izražavanje 7. Taktilna percepcija 8. Fina motorika 9. Motivacija 10. samoprocjena
Datum:	29 siječnja, 2019

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evalvacija, uvjeti, komentari
1 min	Predstavljanje papagaja. Djeca promatraju životinju i razgovaraju o njoj.	Komunikacijske vještine, usmeno izražavanje, motivacija	
5 min	Slušajući glasovne instrukcije, učenici uzimaju papirnate CD-e i stavljaju ih na označeno mjesto: “Stavite ga ispod kaveza”, “Stavite ga desno od kaveza”. Nakon svakog zadatka, učenici daju upute jedni drugima i provjeravaju jedni druge.	Orijentacija u prostoru, korištenje i razumijevanje prijedloga razlikovanje lijeve i desne strane, usmeno izražavanje, auditivna percepcija	CD
10 min	Na kavez su pričvršćeni različiti geometrijski oblici. Svaki od učenika bira po jedan oblik i opisuje ga. Na stražnjoj strani svakog oblika nalazi se tekstualni zadatak. Učenici imaju za zadatak riješiti zadatak u pisanom obliku.	Matematičko razmišljanje, vještine računanja i razumijevanje pročitanog	Geometrijski oblici od papira (krug, trokut, kvadrat, pravokutnik)
5 min	Učenicima se daju upute koje oni trebaju slijediti ako počinju: “Papagaj kaže...”	Auditivna percepcija	
5 min	Učenici dobivaju kartice s različitim vrstama hrane. Oni trebaju reći kojoj kategoriji pripada hrana sa kartice: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hrana za papagaje 	Matematičko razmišljanje	Kartice sa slikama

	2. Hrana za kornjače 3. Hrana za papagaje i kornjače.		
5 min	Učenici imaju za zadatak zatvorenih očiju dodirom prepoznati različite vrste voća i povrća koje se nalaze u njihovim rukama. Nakon prepoznavanja, mogu hraniti papagaja voćem i povrćem koje drže u ruci.	Taktilna percepcija	Povrće, voće
7 min	Stavljam različite vrste sjemenki u posudu. Učenici trebaju odvojiti dio sjemenki za rješavanje matematičkih zadataka.	Matematičko razmišljanje, vještine računanja, fina motorika, taktilna percepcija	Izmiješane različite vrste sjemenki
5 min	Jedan od učenika napušta učionicu, a ostali učenici imaju za zadatak sakriti hranu za papagaja u učionici. Učenici daju instrukcije učeniku kako da pronađe hranu. Na kraju igre učenici mogu nahraniti papagaja.	Orijentacija u prostoru pomoću osjećaja dodira, te razlikovanja lijeve i desne strane, usmeno izražavanje	Hrana za papagaja
2 min	Kraj sata, evaluacija Učenici će obojati nacrtanog smješka na papiru kako bi pokazali kako su se osjećali tijekom sata.	Motivacija, samoprocjena	Radni listići

Nastavna priprema 4

Razred / Grupa:	19 učenika, 6-7 godina
Učitelj / Asistent:	Silvia De Marco Class I A Lara Clignon
Predmet/područje	Priroda i društvo
Ključni ciljevi:	1. Proširivanje rječnika 2. Razgovor o životinjama: “Tko sve može živjeti u našoj kući, a tko ne?” 3. Uočavanje razlika između domaćih i divljih životinja 4. Razmjena ideja s prijateljima iz razreda; 5. Imenovati 9 životinja koje mogu živjeti s nama u kući i spojiti ih sa njihovim staništima
Datum:	

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
10 min	Razgovaramo o različitim vrstama životinja koje poznajemo. Napisali smo nekoliko životinja na ploči, s njihovim imenima i slikom. Naučili smo nove riječi.	1,2	
10 min	Učenici su podijeljeni u dvije skupine, jedni su predstavljali domaće, a drugi divlje životinje. Uspoređivali su ih i razgovarali o njihovim različitostima. Fokusirali su se na kućne ljubimce, te kako oni mogu učiniti njihov život ljepšim.	3,4	
20 min	Učenici su podijeljeni u parove. Njihov zadatak je nacrtati 9 životinja, svaki par drugu životinju. Zatim svaki par predstavlja svoju životinju: Bok, ja sam...., Koja si ti životinja?”	1,5	
10 min	Učenici su podijeljeni u dvije skupine. Koristeći se računalom, prva skupina učenika pronalaze stanište za svih 9 životinja. Druga skupina učenika povezuje životinju s odgovarajućim staništem.	1, 4, 5	
15 min	Svaki par crta stanište za životinju koju je odabrao.	5	
10 min	Crteži staništa životinja izloženi su na ploči. Pomiješamo crteže životinja i nasumično ih	1 ,4, 5	

	<p>podijelimo tako da svaki par dobije jedan crtež. Cilj igre je da par ustane i dođe do ploče, te spoji crtež životinje sa njenim staništem.</p> <p>Razvijanje rječnika: Ja sam... (imenovanje životinje sa crteža). Živim u ... (imenovanje staništa).</p>		
--	--	--	--

Nastavna priprema 5

Razred /grupa:	2./12-13.god,
Učitelj /asistent :	Daniela Chiarandini Silvia Magiri
Predmet / Područje:	Engleski jezik
Ključni ciljevi:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj osnovnih znanja/ vještina: opservacija, verbalna i neverbalna komunikacija 2. Usavršavanje učenika kao pojedinca koji će imati aktivnu ulogu u društvu razvijanjem znanja, mogućnosti i talenta 3. Poticanje učenika i njihovih roditelja na usvajanje životinja u suradnji s različitim udruženjima 4. Razvijanje životnih vještina kod učenika: suradnja, kreativno razmišljanje; 5. Razvijanje osjećaja “pripadanja” Europi
Datum:	

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
5 min	Prezentacija aktivnosti: učitelj pokazuje učenicima slike psa i postavlja im pitanja vezana uz njegov život.	1	projektor; pitanja se nalaze u Google classroomu
15 min	Učenici promatraju slike i odgovaraju na pitanja . Na jedan dio pitanja će odgovoriti za domaću zadaću.	1	Učitelj govori učenicima da pažljivo razmisle i vizualiziraju informacije prije nego iznesu zaključke o životu psa
15 min	Učenici raspravljaju o donesenim zaključcima i odabiru one odgovore na pitanja za koje se odlučila većina učenika.	4	Cilj nastavnika je razumjeti rad učenika i potaknuti njihovu suradnju
10 min	Učenici upoznaju psa sa slike i njegovu vlasnicu, Silviu Magri. Učenici na engleskom jeziku postavljaju pitanja vlasnici psa o tome što su vidjeli na slici.	1,2,3,4	Učenici pišu odgovore

Nastavna priprema 6

Razred / Grupa:	5. 10-11god.
Učitelj / Asistent:	Lunging Pernarella Fawzia Marini
Predmet / Područje:	Matematika
Ključni ciljevi:	1. Razumijevanje riječnika kućnih ljubimaca i zašto je bitno imati kućnog ljubimca; 2. Razumijevanje što sve treba tražiti u kućnom ljubimcu; 3. Razmjenjivanje informacija s prijateljima iz razreda; 4. Predstavljanje zajedničkih ideja
Datum:	

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evalvacija, uvjeti, komentari
5 min	Upoznajmo Martina. Dajemo upute učenicima kako mu se približiti i dati mu neke jednostavne naredbe “daj šapu” i “sjedni”.	1,2	Zapisujemo zanimljive ideje kako bi smo ih mogli kasnije koristiti
20 min	Učenici rade u malim grupama, promatraju ponašanje psa, njegovo tijelo i pokrete, mjere udaljenost unutar i izvan škole pomoću kvadrata koje su nacrtali na pločniku izvan škole, dok nose psa u šetnju. Svaki učenik broji korake dok se pas vraća u učionicu. Kada se vrate u učionicu, učenici uspoređuju dobivene rezultate, nakon čega pišu kratak opis kućnog ljubimca, koristeći se odgovarajućim riječima.	2,3	Pratimo jesu li sudionici dobro slijedili upute
10 min	Učenici dijele nova iskustva i riječi koje su naučili u igri s psom, te kako rješavati probleme, uspoređivati i opisivati.	3, 4	Cilj nastavnika je razumjeti rad učenika i potaknuti njihovu suradnju
15 min	Učenici uče kako se nositi s određenim emocijama, otkrivaju nove osjećaje, te kako ih pokazati unutar grupe.	1, 4	Međusobna suradnja svih učenika bez sudjelovanja nastavnika (analiza, davanje kritika)
10 min	Svi crtaju Martina	3,4	Papir, boje I škare
10 min	Češljanje i pozdravljanje Martina	1,2	Češalj za češljanje psa

Nastavna priprema 7

Razred / Grupa:	1. , 2. , 6. i 7. razred- 13 učenika
Učitelj:	Maja Papst Milanović Božica Čajić
Predmet / Skupina:	Učenici s intelektualnim teškoćama, poteškoćama u komunikaciji, autizmom, jezičnim poteškoćama
Ključni ciljevi:	1. Timski rad, suradnja- socijalni benefiti 2. Poboljšanje fine motorike- tjelesni benefiti 3. Senzorička iskustva 4. Kognitivni benefiti
Datum:	Studeni, 2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
10 min	PPT prezentacija o životnim uvjetima biljaka i životinja, te njihovoj međusobnoj povezanosti (voda, zrak ,svjetlost, toplina i hrana)	3	Računalo, projektor
20 min	Učenicima postavljamo pitanja- Koji životni uvjeti su potrebni životinjama? Jesu li isti uvjeti potrebni Gricku? Jesu li biljkama potrebni isti uvjeti kao i životinjama? Kako su povezane životinje i biljke, kako ovise jedne o drugima? Radni list- učenici viših razreda popunjavaju radni list što bi se dogodilo kada životinje ili biljke ne bi imali zadovoljen neki od navedenih životnih uvjeta. Učenici nižih razreda- na radnom listu boje i lijepe slike životnih uvjeta potrebnih Gricku za život.	1,4	Računalo, projektor
20 min	Kako bi učenicima pojasnili kako uzgojiti mladu biljku zajedno ćemo izraditi Gricka od piljevine, čarape i sjemena pšenice. U najlonsku čarapu staviti ćemo piljevinu, na nju zdrave sjemenke pšenice. Redovito ćemo zalijevati vodom, te će uz uvjete zraka,	1,2,3,4,	

	topline i svjetlosti izrasti mlada pšenica. Mladom pšenicom ćemo hraniti Gricka.		
5 min	Učenici će hraniti Gricka biljkom koju smo uzgojili	1,2,3	

Nastavna priprema 8

Razred / Skupina:	1. , 2. , 6. i 7. razred- 13 učenika
Učitelj:	Maja Papst Milanović Božica Čajić
Predmet / Područje:	Učenici s intelektualnim teškoćama, poteškoćama u komunikaciji, autizmom, jezičnim poteškoćama
Ključni ciljevi:	1. Timski rad, suradnja, komunikacijske i socijalne vještine- verbalne i vizualne- socijalni benefit 2. Poboljšanje fine motorike – tjelesni benefiti 3. Poboljšanje matematičkih vještina- geometrijski oblici 4. Senzorički doživljaji
Datum:	Rujan, 2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evalvacija, uvjeti, komentari
5 min	Odlazimo u kuhinju. Razgovaramo s učenicima koje vrste voća povrća vole jesti.	1	
15 min	Sudionici su podijeljeni u parove. Jedan od sudionika pokrije oči i uzima voće ili povrće iz vrećice te opipom i mirisom pokušava pogoditi naziv. Nakon toga stavljamo voće i povrće na stol te sudionicima dajem zadatak da od ponuđenog voća i povrća izrežu različite geometrijske oblike.	1,2,3,4	Pokrivalo za oči, krastavac, radič, salata, noževi i daščice za rezanje
20 min	Vraćamo se u razred. Učenici sa sobom nose izrezane geometrijske oblike. Na podu je napravljena arena od devet polja. Učenicima dajem upute kako da naprave ogradu oko arene. Nakon toga na list papira nacrtaju istu takvu arenu. Sljedeći zadatak je izrezane geometrijske oblike staviti na jedno od devet polja u areni. Asistent stavlja zamorca na polje A1 u areni. Učenici će pratiti putanju kojom se zamorac kreće po areni i nacrtati je na areni koju su nacrtali na listu papira. Zatim će krep trakom na areni na podu obilježiti putanju kojom se kretao zamorac.	1,2,3,4,	Geometrijski simboli od povrća, arena od devet polja na podu, zaštitna ograda, krep traka, pokrivalo za oči

	Jedan od učenika će pokriti oči a drugi će mu davati upute(lijevo, desno, gore, dolje, jedan korak, dva koraka itd...) kako bi se kretao po putanji po kojoj se kretao zamorac.		
5 min	Ako žele, učenici mogu pomaziti zamorca.	1,2,4	

Nastavna priprema 9

Razred / Grupa:	1. , 2. , 6. i 7. razred- 13 učenika
Učitelj / Asistent:	Maja Papst Milanović Božica Čajić Dejana Varnica
Predmet / Područje:	Učenici s intelektualnim teškoćama, poteškoćama u komunikaciji, autizmom, jezičnim poteškoćama
Ključni ciljevi:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poboljšanje čitalačkih sposobnosti- kognitivni benefiti 2. Poboljšanje motivacije za čitanjem – kognitivni benefiti 3. Poticanje pozitivnih osjećaja prema čitanju– emocionalni benefiti 4. Timski rad, suradnja - socijalni benefiti
Datum:	Veljača, 2019

Vrijeme	AKTIVNOSTI, ŽIVOTINJA(E)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
5 min	Učenici pripremaju prostor za čitanje; -stavljaju podloge za sjedenje na pod/tepih, -postavljaju ogradu za zamorca na pod, -stavljaju dekiću, kućicu, hranu i vodu za zamorca unutar ograde, -vade zamorca iz kaveza i stavljaju ga u ograđeno područje na podu.	4	Provjeravamo jesu li učenici samostalno i točno obavili zadatak. tepih, ograda, dekića, drvena kućica, posude s hranom i vodom
5 min	Učenici sjedaju na pod oko ograde sa zamorcem. Ukoliko je zamorac raspoložen za maženje učenik koji će čitati prvi stavlja si zamorca u krilo. Ukoliko zamorac želi odmarati ostavljamo ga unutar ogradice. Facilitator najavljuje basnu koja će se čitati i određujemo redoslijed čitanja učenika.	4	Knjiga s basnama
20 min	Učenici čitaju zamorcu basnu određenim redoslijedom.	1,2,3,4	Zvučno snimamo čitanje basni. knjiga s basnama, tablet
10 min	Razgovaramo o pročitanoj basni: kako im se svidjela, glavnim likovima, pouci...	2, 3, 4	Evaluiramo razinu razumijevanja pročitanoog teksta

5	<ul style="list-style-type: none"> -Maženje zamorca, -Vraćanje zamorca u kavez, -Pospremanje opreme s poda (svaki učenik sprema onaj dio opreme kojega je i postavljao na pod)	4	Mjerimo jesu li učenici samostalno i točno odradili zadatak
---	---	---	---

Nastavna priprema 10

Razred / Skupina:	1.-3. razred (kombinacija)
Učitelj:	Alaattin
Predmet / Područje:	Učenici s teškoćama u razvoju
Ključni pojmovi:	1- Usvajanje vještina zbrajanja, oduzimanja i ritmičkog brojanja. 2- Poticanje samostalnosti i samopouzdanja.
Datum:	Lipanj, 2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni pojmovi	Evalvacija, uvjeti, komentari
0.00	Dovodimo ribice i akvarij u razred. Učenici promatraju ribice.		Promatranje ponašanja i interesa učenika.
0.10	Učenik stavi jednu ribu u akvarij. Učitelj kaže: "Sada imate jednu ribu.". Zatim stavi još jednu ribu u akvarij.	1, 2	Promatranje ponašanja i interesa učenika.
0.20	Učitelj kaže: " Imali ste jednu ribu u akvariju, a ja sam vam dodao još jednu ribu". Koliko riba imate sada? Učenici broje koliko riba ima u akvariju.	1	Postavljanje pitanja.
0.25	Učitelj stavi 5 riba u cjediljku i kaže učenicima, u cjediljki nalazi 5 riba. Zatim 2 ribe vrati u akvarij. Na jednostavan način im pojašnjava matematičku operaciju oduzimanja. Učitelj kaže učenicima, ako imate 5 riba, 2 ribe date prijatelj, koliko će vam riba ostati?	1	Postavljanje pitanja.
0.35	Izvode slične aktivnosti s brojevima do 10.	1, 2	
0.40	Učenici zapisuju broj riba.		

Nastavna priprema 11

Razred / Skupina:	1.-3. razreda
Učitelj:	Alaattin
Predmet / Područje:	Učenici s teškoćama u razvoju
Ključni ciljevi:	1. Učenje orijentacije u prostoru uz pomoć ptice. 2. Učenje novih pojmova - ispred-iza.
Datum:	Listopad, 2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
0.10	Sjedim nasuprot učenika. Kavez s pticom nalazi se na stolu. Kažem učenicima "Na stolu se nalazi ptica". Pojašnjavam učenicima "stol se nalazi ispod kaveza". Od učenika očekujem da mi točno ponove gdje se nalazi stol.	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno
0.20	Isto tako, kavez s pticom postavim ispod stola, te pitam učenike gdje se kavez nalazi.	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno
0.30	Na kavez stavim igračku, ili ispod igračke stavim kavez, te pitam učenike da mi odgovore gdje se nalazi igračka.	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno
0.40	Sukladno tome, mogu se koristiti drugi primjeri za učenje orijentacije u prostoru.	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno

Nastavna priprema 12

Razred / Skupina	1.-3. razred
Učitelj	Alaattin
Predmet	Učenici s teškoćama u razvoju
Ključni ciljevi	1. Učenje orijentacije u prostoru uz pomoć ptice. 2. Učenje novih pojmova - ispred-iza.
Datum	Studeni, 2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
0.10	Sjedim nasuprot učenika. Kavez s pticom nalazi se na stolu. Kažem učenicima "Na stolu se nalazi ptica". Pojašnjavam učenicima "stol se nalazi ispod kaveza". Od učenika očekujem da mi točno ponove gdje se nalazi stol.	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno.
0.20	Isto tako, kavez s pticom postavim ispod stola, te pitam učenike gdje se kavez nalazi.	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno.
0.30	Na kavez stavim igračku, ili ispod igračke stavim kavez, te pitam učenike da mi odgovore gdje se nalazi igračka.	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno.
0.40	Sukladno tome, mogu se koristiti drugi primjeri za učenje orijentacije u prostoru	1-2	Ispitivanje se provodi sve dok učenik samostalno ne odgovori na pitanje točno.

Nastavna priprema 13

Razred / Skupina	1 razred
Učitelj	Valentina Angelovska
Predmet	Umjetnost
Ključni ciljevi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Socijalni benefiti- poticanje timskog rada, suradnja, poštivanje živih bića 2. Psihološki benefiti- poticanje pozitivnih misli, briga o okolišu i živim bićima 3. Praktične vještine- poboljšanje motoričkih sposobnosti 4. Kognitivni benefiti- lakše stjecanje novih znanja, učenje iz okoliša, bolja koncentracija, razmišljanje, promatranje i poticanje
Datum	21.05.2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
5 min	Koristim tehniku "Maska": Ja sam živ- Što sam ja? Imam četiri noge. Polako idem. Imam kuću na leđima- Što sam ja? Otkrivamo- kornjača	4	Potičemo koncentraciju i razmišljanje kroz postavljanje pitanja pa do otkrivanja maske.
3 min	Učenici se upoznaju s kornjačom. Promatraju boju i imenuju dijelove tijela.	1,2	Lagano se približavaju kornjači. Uočavaju razlike između žive i nežive prirode. Daju odgovore o boji i dijelovima tijela.
7 min	Učenici dobivaju list papira. Prvo imenuju dijelove tijela kornjače, a zatim ih boje drvenim bojama.	2,3,4	Imenovanjem dijelova tijela i upotrebljavanjem odgovarajuće boje procjenjujemo je li učenik potpuno ili djelomično usvojio znanja.
5 min	Učenici prate polagano kretanje kornjače te na taj način postaju svjesni odgovornosti koju imaju prema životinji koja živi u kavezu.	1,2,4	Naglašavamo da je kornjača divlja životinja, te ako je držimo u kavezu, moramo se posebno brinuti o njoj.
15 min	Za razvoj motoričkih i kreativnih vještina učenici od prirodnih materijala (gline i šišarke) izrađuju kornjaču.	2,3	Individualne aktivnosti- izrađivanje kornjače imenovanje dijelova tijela.
5 min	Pitanja i odgovori o tome što su učenici naučili, što im je interesantno	5	Procjena kako su se učenici osjećali, te jesu li bolje učili tijekom aktivnosti s kućnim ljubimcem.

Nastavna priprema 14

Razred / Grupa	6. razred (11-12 godina)
Učitelj	Pece Kochovski
Predmet	Engleski jezik-Dijelovi tijela
Ključni ciljevi	1. Predstavljanje kućnog ljubimca 2. Rad u grupi- timski rad, suradnja- socijalni benefiti 3. Poboljšanje motoričkih i senzoričkih sposobnosti 4. Rječnik za kućne ljubimce (tijelo, hrana, aktivnosti) 5. Promatranje I opis kućnog ljubimca
Datum	16.svibnja 2018.

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
5 min	Predstavljanje kornjače- Torta	1	/
10 min	Kornjača Torta ima...(uši, noge, nokte, oči, rep). Torta ima dvije nosnice, jedan rep, četiri noge, šesnaest noktiju, dva oka, jedan oklop i jednu glavu. Učitelj daje list papira učenicima gdje oni trebaju napisati točan broj dijelova tijela, i dodirnuti i osjetiti oklop i kožu kornjače.	2,3,5	Pratimo jesu li učenici točno napisali odgovore i kako su opisali kornjaču.
10 min	Učenici su podijeljeni u pet grupa i odgovaraju na pitanja o dijelovima tijela i boji kornjače.	2,4	Pratimo motivaciju kod učenika i jesu li točno odgovorili na pitanje.
10 min	Učenici su podijeljeni u dvije skupine i predstavljaju ono što su napisali, a zatim imaju novi zadatak, nacrtati i obojati dvije različite kornjače.	2,4	Pratimo rad u skupinama i njihovu suradnju.
5 min	Učenici promatraju i opisuju kornjače koje su nacrtali.	2,5	Ocjenjuje se prezentacija skupine.
3 min	Postavljanje pitanja kako su se učenici osjećali tijekom učenja s kornjačom.	5	Procjena kako su se učenici osjećali, te jesu li bolje učili tijekom aktivnosti s kućnim ljubimcem.

Nastavna priprema 15

Razred / Skupina	8.razred
Učitelj	Beti Markovska
Predmet	Makedonski jezik ,literature-opis kornjače
Ključni ciljevi	1. Vježbanje- poboljšanje motoričkih sposobnosti kod učenika koji su u kontaktu s kornjačom 2 .Psihološki benefiti- poticanje i korištenje vlastitih mogućnosti 3.Socialni benefiti-suradnja, timski rad 4.Emotionalni benefiti- korištenje njegovanje makedonskog jezika u svim oblicima
Datum	18.05.2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
2 min	Predstavljanje kornjače: Učenica Simona predstavlja svog kućnog ljubimca-kornjaču Tortu	1	Učenici upoznaju i promatraju kornjaču.
3 min	Učenici su podijeljeni u skupine i dodijeljeni su im zadatci.	1,2,3,4,	Procjenjuje se grupni rad . suradnja.
20 min	- acrostih- kornjača - opis kornjače u pjesmi ili prozi koristeći različite metode i tehnike - crtanje kornjače	1,2,3,4,	Prati se grupni rad, točan opis i odgovori , proces pisanja proze i poezije, je li točan crtež kornjače
8 min	Prezentacija Je li prezentacija dobra? Želite li nešto promijeniti? Jesu li odgovori točni?	1,2,3,4	Procjena prezentacije
2 min	Zaključak- što simbolizira kornjaču	2,3,4	Procjena zaključka
5 min	Postavljanje pitanja kako su se učenici osjećali tijekom učenja s kornjačom	5	Procjena kako su se učenici osjećali, te jesu li bolje učili tijekom aktivnosti s kućnim ljubimcem

Nastavna priprema 16

Razred / Skupina	6.razred (11 godina)
Učitelj	Jasminka Mirčeska
Predmet	Matematika – mod, medijan, aritmetička sredina, raspon
Ključni ciljevi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vježbe mjerenja duljine, težine i volumena (matematičke vještine) 2. Poučavanje izračunavanja moda, medijana, aritmetičke sredine i raspona skupine podataka (matematičke vještine) 3. Povećati interes za matematiku- kognitivni benefiti 4. Poticati suradnju i timski rad- socijalni benefiti 5. Poticati razvoj simpatije i pozitivnih osjećaja- emocionalni benefiti
Datum	11.05.2018

Vrijeme	Aktivnosti, životinja(e)	Ključni ciljevi	Evaluacija, uvjeti, komentari
5 min	Aktivnosti: Koju ćemo životinju imati na satu? Točan odgovor iz iskustva (za pretvaranje mjernih jedinica) definira naziv kućnog ljubimca.	1,3	Provjera znaju li učenici pretvarati mjerne jedinice iz jedne u druge.
2 min	Predstavljanje kornjače Torte učenicima. Pojašnjavanje kako pozdraviti.	5	Pažljivo prilaze kućnom ljubimcu.
10 min	Jedanaest učenika podijeljeno je u tri skupine. Prva skupina mjeri i bilježi masu Torte, druga skupina mjeri i bilježi volumen Tortinog spremnika za vodu, a treća skupina priprema salatu za Tortu. Zatim učenici mijenjaju skupine. (Oprema: vaga, mjerica, salata).	1,3,4,5	Procjenjuje se koliko uspješno studenti mjere volumen i masu, te njihova motivacija tijekom rada s kućnim ljubimcem
5 min	Jedan po jedan učenik mjere duljinu Tortinog oklopa koristeći se ravnalom.	1,3,4,5	Procjenjuje se jesu li učenici dobro izmjerili duljinu, te njihovu motivaciju tijekom rada s kućnim ljubimcem
15 min	Dok se Torta odmara I jede salatu, sve tri skupine učenika traže mod, medijan, aritmetičku sredinu i raspon dobivenih rezultata..	2,4	Procjenjuje se jesu li učenici dobro odredili mod, medijan, aritmetičku sredinu i raspon dobivenih rezultata

3 min	Pitanja i odgovori o tome što su učenici naučili, jesu li bili dovoljno zainteresirani , te kako su se osjećali dok su radili s kornjačom.	5	Procjenjuje se kako su se učenici osjećali i jesu li naučili više tijekom aktivnosti s kućnim ljubimcem.
-------	--	---	--

READ program

Ljudi i životinje su oduvijek u interakciji, premda su se njihovi odnosi kroz povijest mijenjali. Tako su životinje danas „terapeuti“, pomagači, članovi obitelji, prijatelji ...

Uključivanje životinja u obrazovne programe se odnosi na znanstveno utemeljene oblike aktivnosti koje mogu doprinijeti ostvarenju različitih benefita kroz interakciju učenika i životinja, uz prisustvo učitelja i facilitatora. Benefiti mogu biti tjelesni, psihološki, socijalni, emocionalni, ponašajni i spoznajni.

Uključivanje životinja može biti usmjereno na jednog učenika, skupinu učenika ili cijeli razred kroz jednu ili više seansi. Pri tome je važno definirati ključne ciljeve, područja aktivnosti te zadatke kojima će se ostvariti ciljevi. Također je važno tijekom seansi prikupljati objektivne i mjerljive podatke kako bi se evaluirali ishodi seansi i program u cjelini. Prije uključivanja životinja u obrazovne programe važno je procijeniti i pripremiti životinje koje će se uključiti, kao i učenike, jer je dobra priprema važna za prevenciju mogućih teškoća tijekom provedbe seansi.

Programi uključivanja životinja provode se u OŠ Josipa Matoša unazad nekoliko godina kroz Erasmus+ projekte, a ove školske godine kroz projekt „Čarobni san: terapija uz pomoć životinja za učenike s teškoćama u razvoju“. U okviru projekta s učenicima škole proveli smo inačicu READ programa. Kroz 10 seansi čitanja sa zamorcem postigli su se značajno bolji rezultati u čitalačkim vještinama učenika s intelektualnim teškoćama. Također, seanse čitanja sa zamorcem pozitivno su utjecale i na emocionalno stanje učenika tijekom čitanja.

„**READ** program“ dio je “Programa uključivanja životinja” kako bi se postigli različiti benefiti kroz interakciju životinja i ljudi. „**READ** program ili Čitaj (o) psu osmišljen u svrhu poboljšanja vještine čitanja te komunikacijskih sposobnosti kod djece, a provode ga educirani terapijski psi sa svojim voditeljima u suradnji sa stručnom osobom (učiteljem) ukoliko se provodi u školi. U Hrvatskoj se provodi od 2014. godine zahvaljujući različitim udrugama koje se bave životinjama, a od 2016. godine ima suglasnost MZOS-a te pozitivno stručno mišljenje AZOO.

READ program koji se od 2016. godine provodi u OŠ Josipa Matoša je inačica pravog READ programa zato što je korišten zamorac, a ne pas, a program smo nazvali "Čitamo Gricku" (zamorac).

U sklopu programa proveli smo istraživanje kojim smo željeli ispitati hoće li doći do povećanja razine čitalačkih vještina te do smanjenja negativnih i povećanje pozitivnih emocija tijekom čitanja kod učenika koji čitaju zamorcu, u odnosu na grupu učenika koji su čitali bez životinje. U programu je sudjelovalo 9 učenika 7 i 8 razreda Osnovne škole Josipa Matoša (učenici s intelektualnim teškoćama, teškoćama u glasovno-govornoj komunikaciji, specifičnim teškoćama učenja i poremećajem iz spektra autizma), koji su za potrebe provedbe programa i istraživanja podijeljeni u dvije skupine. Skupine su ujednačene po dobi, spolu i razini čitalačkih vještina, pri čemu je jedna skupina čitala sa zamorcem, a druga bez zamorca (kontrolna skupina).

Kako je program čitanja prvenstveno usmjeren na razvoj vještina čitanja, za statističku analizu korišteni su rezultati koje su učenici postigli prije provedbe programa (1. mjerenje), poslije provedbe programa (2. mjerenje) te 6 mjeseci nakon provedbe programa (3. mjerenje) na zadacima brzine čitanja teksta od pedeset riječi i čitanja niza riječi u vremenu od dvije minute uz bilježenje broja pogrešno pročitanih riječi.

Provedba programa odvijala se kroz 10 seansi čitanja istih tekstova 2 puta tjedno, u isto vrijeme u obje grupe. Svaki učenik je čitao tekst podjednake duljine, što su unaprijed, prije seansi, odredile voditeljice skupina. Skupina učenika sa zamorcem čitala je sjedeći u krugu na tepihu na podu učionice, dok im je zamorac bio u krilu ili u ograđenom prostoru za zamorca koji se nalazio ispred njih. Skupina bez zamorca čitala je sjedeći u krugu na tepihu na podu druge učionice. Prije početka provedbe programa zamorac je boravio oko mjesec dana u razredu s učenicima kako bi se prilagodio na prostor i uvjete rada, odnosno kako bi i učenici naučili postupati sa životinjom.

Kako se radi o malim skupinama učenika tijekom statističke analize primijenjeni su neparametrijski statistički testovi, za usporedbu između grupa Mann-Whitney test, a za usporedbu unutar grupa Wilcoxonov test.

Statistički značajna razlika pokazala se u razini čitalačkih vještina prije i poslije provedbe programa samo kod skupine koja je čitala sa zamorcem. Ova skupina je nakon završetka programa imala statistički značajno bolje razvijene čitalačke vještine, osim broja pogrešaka, koji se jest smanjio ali ne statistički značajno. Prosječno vrijeme potrebno za čitanje teksta se smanjilo, prosječan broj riječi pročitanih u 2 minute se povećao, a prosječan broj grešaka smanjio. Kod skupine koja je čitala bez zamorca došlo je također do napretka u razini čitalačkih vještina, ali ne statistički značajnog.

Šest mjeseci nakon provedbe programa provedeno je 3.mjerenje na zadacima brzine čitanja teksta od pedeset riječi i čitanja niza riječi u vremenu od dvije minute uz bilježenje broja pogrešno pročitanih riječi. Statistička analiza pokazala je da su učenici zadržali postojeću razinu čitalačkih vještina što ukazuje da je pozitivan utjecaj READ programa trajan.

Temeljem dobivenih podataka možemo reći da smo još jednom potvrdili rezultate dosadašnjih istraživanja, programi uključivanja životinja u odgojno obrazovni sustav imaju pozitivan utjecaj na postignuće učenika u školi, prvenstveno na akademskom planu, u smislu usvajanja i razvoja različitih akademskih vještina, ali i na svim ostalim područjima koje često (ne)svjesno zanemarujemo u svakodnevnom radu u školi (emocije motivacija, socijalizacija, itd.). I kratki i jednostavni programi, poput READ programa, mogu doprinijeti uspješnosti učenika u školi, posebno učenika s različitim teškoćama u razvoju, a što će dalje pozitivno utjecati na njihov cjelokupni razvoj.

Socijalne priče sa životinjama

Učenici s teškoćama u razvoju često imaju poteškoće u komunikaciji i socijalnoj interakciji. Navedene poteškoće javljaju se kao posljedica njihova nerazumijevanja određenih događaja, svojih i tuđih emocija i ponašanja kao i očekivanja okoline.

Socijalne priče pomažu osobama s poremećajem spektra autizam da bolje razumiju interpersonalnu komunikaciju kako bi mogli djelovati na učinkovit i prikladan način. Socijalne priče mogu pomoći osobama s poremećajem spektra autizam da razviju veće društveno razumijevanje i budu sigurne. Socijalne priče stvorila je Carol Gray 1991. godine. To su kratki opisi određene situacije, događaja ili aktivnosti, koji uključuju specifične informacije o tome što možete očekivati u određenoj situaciji i zašto.

Društvene priče mogu se koristiti za:

- ✓ razvijanje vještina brige o sebi i akademskih vještina
- ✓ pomoć osobi da shvati ponašanje ili reakcije osoba u određenoj situaciji
- ✓ pomoć osobama da razumiju perspektivu autistične osobe i zašto mogu reagirati ili se ponašati na određeni način
- ✓ pomoći osobi da se nosi s promjenama rutinskih i neočekivanih ili uznemirujućih događaja
- ✓ pružanje pozitivne povratne informacije autističnoj osobi o njenim snagama postignućima s ciljem povećanja samopoštovanja
- ✓ kao bihevioralna strategija (npr. Što učiniti kada si ljut, kako se nositi s opsesijama)

Kroz Erasmus + projekt "Magični san: Terapije uz pomoć životinja za učenike s teškoćama u razvoju" izradili smo jednostavnu internet aplikaciju za izradu "personaliziranih edukativnih slikovnica". Izradom personaliziranih edukativnih slikovnica možemo na jednostavan, učeniku zanimljiv i prilagođen način prevenirati nepoželjna ponašanja ili modificirati postojeća nepoželjna ponašanja, te ih možemo koristiti i kao sredstvo za usvajanje novih znanja i vještina.

Personalizirane edukativne slikovnice izrađuju se od fotografija učenika u određenim situacijama, fotografija slijeda radnji ili učenikovih crteža. Uz fotografije ili crteže dodaje se popratni tekst pisan jednostavnim rječnikom na učeniku razumljiv način koji može biti i zvučno zapisan. Čestim čitanjem ovakvih slikovnica učenik će bolje razumjeti svoje i tuđe emocije, nepoželjna ponašanja kao i posljedice takvih ponašanja, te će lakše i jednostavnije usvajati nova znanja i vještine.

Socijalne priče sa životinjama za učenike s poremećajem spektra autizam-primjer

Što kada je zadatak težak? Učiteljica mi može pomoći!

Ponekad kada ne mogu riješiti
zadatak jako se naljutim!

Tada bacam stvari i lupam šakama od stol!

Kada se tako ponašam prijatelji iz mog razreda se uplaše.

I naš razredni ljubimac Gricko se
uplaši i sakrije u kućicu.

I moja učiteljica bude tužna.

Ako ne mogu riješiti zadatak, samo
trebam učiteljicu zamoliti za pomoć.

Ona mi uvijek rado pomaže!

Svi smo sretni kada riješimo problem.

I naš Gricko je sretan!

